

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

LAUKU AKTUALITĀTES

**Papildinājumi,
kas jāņem vērā**

Latvijas Republikas Augstākā Padome pieņēmusi likumu «Par lauksaimniecības uzņēmumu un zvejnieku kolhozu privatizāciju». Cita starpā likums paredz, ka paju sabiedrību kārtējā kopsapulce jāsasauca ne retāk kā reizi ceturksni. Sabiedrības dalībnieku kopsapulce ir tiesīga izlemt jebkuru tās kompetencē esošu jautājumu, ja tajā ir pārstāvēta ne mazāk kā puse no sabiedrības pamatkapitāla. Kopsapulce pieņem lēmumu ar tajā pārstāvētā pamatkapitāla pārsvaru. Sapulces lemttiesīgumu konstatē katrā balsojumā, saskaitot tajā pārstāvošo pamatkapitālu.

Ja likumā noteiktā kārtībā izsludinātā paju sabiedrības dalībnieku kopsapulce nav lemttiesīga nepieciešamā pamatkapitāla pārstāvības dēļ, ne vēlāk kā piecpadsmit dienu laikā var sasaukt atkārtotu kopsapulci ar to pašu darba kārtību, un tā ir lemttiesīga neatkarīgi no tajā pārstāvētā sabiedrības pamatkapitāla. Atkārtotu kopsapulci drīkst izziņot tikai pēc tam, kad noskaidrojās, ka jau izziņotā kopsapulce nebija lemttiesīga. Par atkārtotu kopsapulci jāpaziņo visos attiecīgā rajona laikrakstos un vismaz vienā centrālajā laikrakstā ne vēlāk kā septiņas dienas pirms tās sasaukšanas, ievērojot citus statūtos paredzētos noteikumus.

Visiem sabiedrības dalībniekiem (paju biedriem), Lauksaimniecības ministrijas pilnvarotajiem pārstāvjiem un rajona lauksaimniecības departamenta priekšniekam vai viņa pilnvarotajām personām ir tiesības bez ierobežojumiem un aizkavējumiem iepazīties ar visiem sabiedrības dokumentiem. Sabiedrībā nedrīkst veikt reorganizāciju.

Lēmuma par sabiedrības likvidāciju pieņēmējs nosaka laiku, taču ne īsāku par vienu mēnesi, pēc kura stājas spēkā tā pieņemtais lēmums par sabiedrības likvidāciju. Šajā laikā vēl var iesniegt sabiedrībai pieteikumus mantas nošķiršanai par kapitāla daļām. Lēmums par sabiedrības likvidāciju un tā spēkā stāšanās laiks ir jāizziņo visos attiecīgā rajona laikrakstos un vismaz vienā centrālajā laikrakstā septiņu dienu laikā pēc tā pieņemšanas. Par kapitāla daļām jānošķir visa tā sabiedrības manta, par kuras nošķiršanu ir saņemti pieprasījumi līdz tai dienai, kad stājas spēkā lēmums par sabiedrības likvidāciju.

Likvidācija nedrīkst ilgt vairāk par sešiem mēnešiem no dienas, kad stājas spēkā lēmums par sabiedrības likvidāciju, bet lēmumu par sabiedrības darbības turpināšanu kopsapulce drīkst pieņemt ne vēlāk kā divus mēnešus pēc dienas, kad stājas spēkā lēmums par sabiedrības likvidāciju.

A. Iljina

Precizējums

«Novadnieka» iepriekšējā numurā ievietotajās «Lauku aktualitātēs» informācijā par Meža ministrijas noteiktajiem atvieglojumiem koku ciršanas biļešu izsniegšanā zemnieku saimniecībām pareizi jābūt:

- Ziemas sezona sākas kārtējā gada 1. oktobrī un ilgst līdz nākamā gada 31. martam.
- Koku ciršanas biļeti pēc atvieglojumiem izsniedz vietējais valsts mežzinis ar ciršanas un izvešanas termiņu līdz saimnieciskā gada 31. martam.
- Ja zemnieku saimniecība koku ciršanas biļeti pieprasa pēc kārtējā gada 31. marta, pavasara-vasaras periodam vai ziemas sezonā biļetē norādītos kokus nav izcirtusi, celma nauda jāmaksā pilnā apmērā.

ZIŅAS

• Turpinās skolām šī gada svarīgākais notikums — akreditācija. Selmīgi ar to tikušas galā Līvānu 2., Preiļu 1., Vārkavas, Rudzētu vidusskolas, Dravnieku, Jaunsilavas, Jersikas, Pelēču, Salas, Siļukalna pamatskolas.

Drīz attiecīgu apliecinājumu saņems Ārdavas pamatskola. Skolas ļoti nopietni sagatavojas un uzņem šo procesu. Un cerams, ka arī visas pārējās ar to sekmīgi tiks galā. Tāpat kā ar visām pārējām «iijām» — atestācijām, tarifācijām, sertifi-

kācijām, kas pēc kārtas nāk pār pedagogu galvām.

• Kas teica, ka bites ziemā gul? Tās spieto. 10. februārī Jaunsilavu pamatskolā notika uzreiz divi «spieļi» — «Dziesmoto ģimeņu pirmais spiets» Ilonas Balaško vadībā un pašgatavoto rotallietu «spiets». Svētiku dalībniekus iedvesmoja Marijas Jakovļevas darinātā biļete. 19. februārī dažas piedalījās Līvānu «Spieļā», bet rotallietas ceļos uz Preiļu skolēnu jaunrades nama organizēto izstādi.

Kad beidzas dzīves līnija...

Cilvēks ir nogājis savu dzīves ceļu, garu vai īsu — to iepriekš nespējams pateikt. Viens mūs uz visiem laikiem atstāj jauns, cits — sirmā vecumā. Un var gadīties, ka radi un draugi jau sen atdusas zem velenām, bet kādā nostūrī, kur kādreiz kūsāja dzīvesprieks un valdīja saskanīgs darbs, esi palicis viens. Vecs un nespējīgs.

Un var gadīties arī tā, ka tev jāšķiras no dzīves, kad visapkārt vēl tik daudz nepaveikts. Smagā stunda situācijā pilnīgi negaidīti, ķūrusi viņus nesagatavotus...

Tā vai citādi, reiz katram no mums beidzas viņas dzīves līnija. Un tad tuviniekiem, kaimiņiem jādomā, kā mūs izvadīt pēdējā gaitā. Valsts no mums prasa darbu, sabiedrība liek atstāt kādas pēdas virs zemes, bet, kad mums jāiziet, nereti nav neviena, kas parūpējas par saņošanu šim tālajam ceļam. Un nav arī tik daudz līdzekļu, lai sagatavotu mūža mājas un atvadu mīelastu — dzīves dārdzība tik strauji augusi.

Tautas folklorā rodam daudz ziņu, ka cilvēks, dzīvodams savu mūžu, pats gādājis gan par to, lai atstātu mantojumu, sarūpējis sev tālajā ceļā velkamū kartu, turējis mājās zārku un arī naudu šī nebalstīta brīža organizēšanai. Tā citur cilvēki dara arī mūsu dienās. Aiz robežām pazīstamas organizācijas, kuras rūpējas par cilvēka mirstīgo atlieku atdošanu zemei, bērnu organizēšanu. Tāda ir sākusi veidoties arī Latvija.

Apdrošināšanas sabiedrības «Dzīves līnija» darbības uzsākšanas un prezentācijas dienā — 15. februārī — ar tās pārstāvjiem žurnālistu namā Rīgā, Mārstāju ielā (sabiedrībā vairāk pazīstams kā

Reiterna nams) tikās gan lielāko republikas preses izdevumu un rajonu laikrakstu pārstāvji, gan Latvijas televīzijas un radio ļaudis.

Topošo apdrošināšanas sabiedrību, humānu mērķu pamudinātas, veido iespaidīgas organizācijas, viņu pulkā ir kāda komercbanka, Latvijas brokeru asociācija, reklāmas uzņēmumu federācija un citas, vadība uzticēta speciālistiem ar augstāko ekonomisko izglītību. Katrā republikas rajonā būs savs aģents, par tiem aicināti kļūt tagadējie apbedīšanas biroju pārstāvji rajonos.

Cilvēkam, kurš vēlas būt par apdrošināšanas sabiedrības «Dzīves līnija» klientu, jānoslēdz līgums, uzrādot par sevi galvenos biogrāfiskos datus un adresi, izdarot vienreizēju iemaksu (var arī uz izmaksu pa daļām), kura noteikta attiecībā no slēdzēja kārtas un vecuma no 1000 līdz 7500 LVR (var tieši sabiedrībā, vietējā krājbankā vai pa pastu). Viņš saņem beztermiņa polisi, kuru uzglabā līdz rūgtajam brīdim. Radnieki vai arī kāda juridiska persona, uzrādot apdrošinātā nāvi apliecināšanu dokumentu, viņa pilnvaru un savu pasi, var saņemt izvadīšanu un bērēm nepieciešamos līdzekļus un arī palīdzību.

«Dzīves līnija» pēc polises noformē dokumentu, netaisni aizved uz morgu un pasūta zārku, ar katafalku nogādā uz kapsētu, parūpējas par sēru ceremoniju, vainagu un autobusiem, mūziku un daillasitāju, kas kopā izmaksā ap 30000 LVR. Piebilstams, ka šī summa var mainīties atkarībā no tā, kā svārstīsies inflācija, tāpat arī pārejot uz latiem.

Topošā sabiedrība sev rezervē-

□ **Nodokļu važas
jeb nodokļu sistēma
Latvijas Republikā**

2. lappusē

JŪLA MŪĻA
PAZIŅOJUMS

Radiem, draugiem, paziņām,
Visiem šoreiz leikšu:
«Turpmāk es ar vēstulēm
Jūs vairs neapsveikšu.
Ja es sapirktu gribēšu
Kuvērus un markas,
Tad man makā nepaliks
Pašām vairs priekš čarkas.»

«NC»

□ **«Latvijas pasts»
paaugstinājis maksu
par saviem pakalpo-
jumiem**

2. lappusē

□ **Kā klājas bibliotē-
kām? Saruna ar ra-
jona centrālās biblio-
tēkas direktori Ināru
Batarāgu**

3. lappusē

□ **Par mednieku
iestājeksāmeniem**

3. lappusē

jusi trīs mēnešus laika — pēc šī termiņa sāksies pakalpojumi. Tā jo plaši informēs iedzīvotājus par savām iespējām un pakalpojumu apjomu, izmantos presi, radio un televīziju, bet līgumus var slēgt jau tūlīt. Preses konferencē pārstāvji nosauca adresi: LV-1003, Rīgā, Bruņinieku ielā 29/31, un tālruni 274677, kas darbojas bez brīvdienām un visu diennakti.

Diemžēl mūsu nestabilajā laikā iespējami arī dažādi viltojumi, krāpšana. Tamdēļ jābūt uzmanīgiem. Var gadīties, ka kādi izmānīgi «darboņi» ar šķietamām polisēm vai citiem papīriem apstaigā vientuļo sirmgalvju dzīvokļus, sevišķi lauku mājas, sak, palīdzēsims jums. Nekā tamlīdzīga nebūs no «Dzīves līnijas» puses: līgumu var slēgt tikai pats ieinteresētais vai viņa radnieki. Par dokumentu viltojumiem iestājas kriminālā atbildība. Apdrošinājuma izmaksas izdarīs ne vēlāk kā triju dienu laikā un tikai pilnvarotajai personai. Jāpierāda gan apdrošinājuma esamība, gan sava interese maksājuma saņemšanai.

Apdrošinātājs atsakās no atbildības tad, ja apdrošināmais bijis tieši vai netieši saistīts ar dalību karā un tā notikumos, nemieros, nekārtībās, sacelšanās, izņemot gadījumus, kad viņam vajadzējis izpildīt savus profesionālos vai dienesta pienākumus, izdarījis pašnāvību, ja nav bijis garā slims vai arī tad, ja līgums līdz pašnāvības brīdim nepārtraukti nav darbojies vismaz piecus gadus. Šīs summas netiek izsniegtas arī slepkavību gadījumos.

A. Rancāns

◆ Uzsniņa sniedzīnš bults...

Foto — Jānis Silickis

NODOKĻU VAŽAS

Latvijas Republikā ir vienota nodokļu sistēma. Līdz ar to visām juridiskām (firmām, organizācijām) un fiziskām (privātām) personām, kas saimnieko un veic uzņēmējdarbību LR, ir jāmaksā LR AP noteiktie nodokļi un nodevas.

Vietējās nodevas un to konkrēto likmi ar likumdošanu var noteikt vietējās pašvaldības. Vietējās pašvaldības var mainīt arī vietējo pašvaldību budžetā maksājamo valsts nodevu likmes maksātājiem. Pašlaik LR ir noteikti šādi apliekamie objekti un tiem atbilstīgi nodokļu un nodevu veidi:

- uzņēmumu peļņa — peļņas nodoklis;
- īpašums — īpašuma nodoklis;
- ieņēmumi no atsevišķu preču apgrozījuma — akcīzes nodoklis;
- iedzīvotāju ienākumi — iedzīvotāju ienākuma nodoklis;
- preču vai pakalpojumu apgrozījumu ieņēmumi — apgrozījuma nodoklis;
- lietojumā esošā zeme — zemes nodoklis;
- izmaksas darba algai un tai pielīdzinātās summas — sociālais nodoklis;
- dabas resursu izmantošana un vides piesārņošana — dabas resursu nodoklis;
- noteiktu juridisko un citu pakalpojumu sniegšana un darbību veikšana — valsts un vietējās nodevas.

Šos nodokļus var maksāt gan LR apgrozībā esošajā naudā, gan ārvalstu valūtā pēc Latvijas Bankas noteiktā kursa.

Sociālais nodoklis

Sociālais nodoklis skar mūs visus — gan darba ņēmēju, gan darba devēju. Šis nodoklis ir paredzēts LR valsts sociālās apdrošināšanas budžeta veidošanai, kurš domāts sociālās palīdzības (piemēram, pensijas, pabalsti, stipendijas) sniegšanai. Darba devēji sociālo nodokli maksā 37 % apmērā no darba ņēmēja aprēķinātās darba samaksas neatkarīgi no samaksas veida — naudā vai natūrā (pārreķinot naudā). Turpretī darba devēji, kuriem ne mazāk par 50 % strādājošo ir invalīdi, maksā nodokli 8 % apmērā. 38 % apmērā no summas, kas nav mazāka par divkārtu iztikas minimumu, maksā personas, kas veic uzņēmējdarbību vai individuālo darbu, kā arī iepriekšminētās personas maksā par katru darbības jomu uzņēmuma strādājošo ģimenes locekli, ja par viņu nav noteikta cita sociālā nodokļa maksājumu kārtība vai maksājums neizdara cits darba devējs. Šos 38 % maksā arī reliģiskā kulta kalpotāji un iedzīvotāji, kuriem ir ienākumi no reliģiskajām organizācijām un par reliģisko ceremoniju izpildīšanu. Nodokli 19 % apmērā maksā individuālie zemnieki par sevi un katru savā saimniecībā strādājošo ģimenes locekli.

Turpretī darba ņēmēji maksā sociālo nodokli 1 % apmērā no ienākumiem, par kuriem darba devējs maksā nodokli.

Piemēram:

- Samaksa par darbu 1000 LVR
- soc. nod. darba devējam 37 % no 1000 = 370 LVR
- soc. nod. darba ņēmējam 1 % no 1000 = 10 LVR

Iedzīvotāju ienākumu nodoklis

Šo nodokli maksā atkarībā no iedzīvotāja ienākumiem pēc likumā noteiktās ar nodokli neapliekamās summas atreķināšanas. Tie, kuri gūst ienākumus (piemēram, darba alga), maksā nodokli pēc šādas likmes:

Mēneša apliekamais ienākums	Nodoklis
līdz 3 minimālajām mēnešalgām (MM)	15 %
no 3 līdz 8 MM	0,4xMM+20% no summas, kas pārsniedz 3 MM
no 8 līdz 15 MM	1,45xMM+25% no summas, kas pārsniedz 8 MM
no 15 līdz 24 MM	3,2xMM+30% no summas, kas pārsniedz 15 MM
no 24 MM un vairāk	5,9xMM+35% no summas, kas pārsniedz 24 MM

No šā nodokļa maksāšanas pilnīgi atbrīvo, ja kopējais mēneša ienākums pamatdarba vietā nepārsniedz:

- I grupas invalīdiem — 2,5 MM summu
- II grupas invalīdiem — 2,0 MM summu
- III grupas invalīdiem — 1,5 MM summu
- citām personām — 1 MM summu.

Tiem, kuriem ienākumus var aprēķināt tikai pēc noteikta darba veikšanas (piemēram, izgudrotāji, rakstnieki), tiek piemērotas speciālas nodokļa aprēķināšanas likmes.

Nodoklis no ienākumiem ārvalstu valūtā ir jāmaksā ārvalstu valūtā, lietojot 17 % likmi.

Iedzīvotāju ienākuma nodokli maksā par ienākumiem, kas gūti no saimnieciskās darbības (ja pār to nav noteikts peļņas nodoklis). Ar šo nodokli apliekamais ienākums ir starpība starp ieņēmumiem (naudā un natūrā) un pierādītiem izdevumiem, kas saistīti ar ienākumu gūšanu.

Īpašuma nodoklis

Šo nodokli maksā fiziskās un juridiskās personas (arī ārvalstu) par savu īpašumu, kas atrodas LR teritorijā. Ar šo nodokli apliek gan pamatlīdzekļus, gan nepabeigtās celtniecības objektus. No šā nodokļa maksājumiem atbrīvoti:

- fiziskām personām piederošs īpašums, ja to neizmanto uzņēmējdarbībā,
- īpašums, kuru izmanto vai kuru paredzēts izmantot tikai lauksaimnieciskai darbībai,
- īpašums, kuru uztur par valsts budžeta vai pašvaldību budžeta līdzekļiem vai izmanto veselības aizsardzības, sporta un fiziskās kultūras, tautas izglītības un kultūras vajadzībām (izņemot kinoteātriem un videotēkām),
- satiksmes ceļi un zemes joslās gar tiem, arī ceļu ekspluatācijai izmantojamās ēkas šajās joslās, tilti un viadukti, sakaru līnijas un to trašu joslās, sakaru nodaļu un telefona centrāļu ēkas lauku apvidos,
- īpašums, kuru izmanto dabas aizsardzības un ugunsdrošības vajadzībām,
- reliģiskām organizācijām, kā arī nacionālām kultūras biedrībām un citām sabiedriskajām organizācijām (pēc LR AP apstiprināta saraksta) piederošs īpašums,
- ēkas un būves, kas nodotas ekspluatācijā kā valsts vai pašvaldību pasūtījuma objekti vai kas uzceltas par kapitālu brīvi konvertējamā valūtā vai fizisko personu līdzekļiem, — pirmos 3 gadus pēc to nodošanas ekspluatācijā,

— dzīvojamās ēkas un komunālajā saimniecībā izmantojamais īpašums.

Nodokļa lielumu aprēķina maksātājs, pamatojoties uz sava ar nodokliem apliekamā īpašuma gada vidējo vērtību, kuru aprēķina, saskaitot pusi no īpašuma vērtības uz gada sākumu un pusi no tā vērtības uz nākamā gada 1. janvāri ar īpašuma vērtību uz 1. aprīli, 1. jūliju, 1. oktobri un iegūto summu dalot ar 4. Šis nodoklis maksājams gada laikā vienmērīgi pa ceturkšņiem.

Īpašuma vērtība (tūkstošus LVR)	Nodokļa gada likme
no 30 līdz 500	0,5% no īpašuma vērtības virs 30000 LVR
virs 500 līdz 1000	2350 LVR + 1,5% no IV virs 500000 LVR
virs 1000 līdz 5000	9850 LVR + 2% no IV virs 1000000 LVR
virs 5000 līdz 15000	89850 LVR + 2,5% no IV virs 5000000 LVR
virs 15000 līdz 50000	339850 LVR + 3,5% virs IV virs 15000000 LVR
virs 50000	1564850 LVR + 4% no IV virs 50000000 LVR

Apgrozījuma nodoklis

Šo nodokli maksā fiziskās un juridiskās personas, kas ražo un realizē preces un pakalpojumus. Ar šo nodokli apliek preču, maksas pakalpojumu un darbu realizācijas apgrozījumu, izņemot preču apgrozījumu tirgus laukumos vai ielu tirdzniecībā atvēlētās vietās, ja pārdevējs nav juridiska persona. Ar apgrozījuma nodokli netiek apliekta iedzīvotāju dzīvokļu īres maksa un samaksa par komunālajiem pakalpojumiem, izņemot maksu par elektroenerģiju un telefonu, kā arī medikamenti.

Apgrozījuma nodoklis 6 % apmērā tiek maksāts par maizes, gaļas, zivju un piena izstrādājumiem, izņemot konditorejas ražojumus. Turpretī pārējās preces tiek apliktas ar 12 % nodokli.

Apgrozījuma nodokļa lielumu nosaka kā starpību starp nodokļa summu, kas saņemta no pircējiem par realizētām precēm, un nodokļu summu, kas samaksāta, iegādājoties ražošanas vajadzībām izejvielas, materiālus, komplektējošos izstrādājumus, atļūdzinot par pakalpojumiem, kuri nepieciešami uzņēmējdarbības procesa nodrošināšanai.

- Piemērs.
- Izmantotā materiāla vērtība — 1000 LVR
- Ieguldītā darba vērtība — 600 LVR
- Kopējā vērtība — 1600 LVR
- Apgrozījuma nodoklis (12 % no 1600) — 192 LVR
- Realizācijas cena pircējam — 1792 LVR

Akcīzes nodoklis

Šo nodokli maksā fiziskās un juridiskās personas, kas LR ražo vai importē spirtu, alkoholiskos dzērienus, tabakas izstrādājumus, zelta un citu dārgmetālu izstrādājumus un juvelierizstrādājumus ar brīlantiem, dārgakmeņiem un pusdārgakmeņiem.

Ar šo nodokli neapliek tās dārglietas, kas tiek iepirktas LV dārgmetālu fonda vajadzībām, preces, ko izmanto minēto preču ražošanas vajadzībām, tabakas putekļi un preparāti, ko izmanto augu aizsardzības līdzekļu ražošanai, dārgmetāli, ko izmanto zobu protēžu izgatavošanai, un preces, kuras eksportē.

Akcīzes nodokli aprēķina procentos pie realizācijas cenas. Tā, piemēram, akcīzes likmes dažām precēm ir šādas:

- likiera izstrādājumiem ar spirta saturu virs 25 %, viskijam, konjakam, rumam, džinam, Rīgas melnajam balzāmam — 150 %,
 - etilspirtam rektificētam realizācijai mazumtirdzniecībā — 300 %,
 - pārējiem alkoholiskajiem dzērieniem ar spirta saturu virs 25 % — 200 %
- Par jēlspirtu, kas tiek lietots ražošanas vajadzībām, maksā 30 % apmērā pie realizācijas cenas. Bet tabakas izstrādājumiem — 100 %.

Dabas resursu nodoklis

Nodokli maksā, pamatojoties uz dabas resursu izmantošanu un vides piesārņojuma uzskaites datiem, lietošanas atļaujas, patērējamā vai limitos noteiktajos ietvaros pēc noteiktām nodokļa likmēm attiecīgajam resursu veidam. Par virslimita piesārņojumu un dabas resursu pārtērēšanu jāmaksā pēc paaugstinātām likmēm.

Peļņas nodoklis

Šo nodokli maksā gan fiziskās, gan juridiskās personas, kuru uzņēmumi, kas atrodas LR, dod peļņu. Ja peļņa tiek gūta no vairākiem uzņēmumiem, tad nodokli aprēķina no kopējās peļņas. Fizisko personu peļņu, par kuru tiek maksāts peļņas nodoklis, ar iedzīvotāju ienākumu nodokli neapliek.

Ar nodokli apliekama peļņa tiek aprēķināta kā likumā noteiktu uzņēmējdarbības ieņēmumu un izdevumu starpība. Pirms peļņas aprēķināšanas no ieņēmumiem tiek atskaitīti akcīzes un apgrozījuma nodokļi. Pēc tam atreķina preču ražošanai un realizācijai izdalītos izdevumus, arī procentu maksājumus par īstermiņa kredītiem, kā arī īpašuma, ceļa un zemes nodokļi. Izdevumos netiek reķinātas samaksātās ekonomiskās sankcijas.

Peļņas nodokļu likmes	
Ar nodokli apliekamā peļņa gada gada vidējās minimālās mēnešalgām (MM))	Nodokļa likme
līdz 100 MM	15%
no 100 līdz 300 MM	15 MM + 25% no summas virs 100 MM
virs 300 MM	65 MM + 35% no summas virs 300 MM

Tirdzniecības, bankas, valūtas maiņas un apdrošināšanas iestādes peļņas nodokli maksā 45 % apmērā.

Zemes nodoklis

Šā nodokļa maksātāji ir juridiskas un fiziskas personas, kurām zeme piešķirta lietošanā. Ja šajā zemē tiek veikta lauksaimnieciska darbība, tad jāmaksā tikai zemes nodoklis, bet nav jāmaksā peļņas un īpašuma nodoklis. Šā nodokļa lielums atkarīgs no:

- 1) lauku apvidos — pēc lauksaimniecībā izmantojamās zemes novērtējuma ballēs un tās atrašanās vietas saskaņā ar LR AP apstiprinātām likmēm,
- 2) pilsētās un ciematos — pēc noteiktām likmēm, ko atkarībā no zemes gabela atrašanās vietas pašvaldības var mainīt ne vairāk kā trīskārtīgi.

Nodokli aprēķina vietējās pašvaldības un par to paziņo maksātājam, norādot arī maksāšanas termiņus. Pašvaldības ir tiesīgas saskaņā ar likumu paaugstināt likmi vai pat uz noteiktu laiku atbrīvot no šā nodokļa maksāšanas.

Jānis Zaretoks
«Latvijas Jaunatne»

«Latvijas pasts» paaugstinājis maksu par saviem pakalpojumiem

Ne tik sen maksu par telefona sarunām, telefonu izmantošanu un uzstādīšanu, kā arī telegrammu nosūtīšanu paaugstināja «Lattelekom». Nu tā paraugam sekojis «Latvijas pasts» un ar 15. februāri paaugstinājis cenas par pasta pakalpojumiem.

Kopš aizvakardienas vienkāršās vēstules nosūtīšana Latvijas robežās maksā 10 LVR (iepriekšējo 3 LVR vietā), bet par ierakstītu vēstuli jāmaksā 25 LVR. Vienkārtu pastkarti var nosūtīt par 5 LVR, ierakstītu — par 20 LVR, vienkāršu 100 gramu bandroli — par 20 LVR, kilogramu smagu — par 60 LVR, kilogramu smagu sīkpacku — par 70 LVR. Tikpat smagas liejākas pakas nosūtīšanai jums nāksies šķirties no 60 LVR.

Ievērojami paaugstināta maksa par vēstulju un citu pasta sūtījumu nosūtīšanu uz NVS un Eiropas valstīm. Sīkākas ziņas par jaunajām cenām var saņemt sakaru nodaļās.

Patiesības labad jāpiebilst, ka dažus tarifus «Latvijas pasts» nolēmis samazināt. Piemēram, tagad mazāk jāmaksā par naudas pārveidumiem. Ja naudas summas ir līdz 100 LVR, no tās jāmaksā 5 % (līdz šim bija 15 %), no 100 līdz 1000 LVR par pirmajiem simtiem rubļiem jāmaksā 5 %, par katrām nākamajiem 100 rubļiem — tikai 3 %. Par naudas pārveidumu virs 1000 LVR par pirmo tūkstoti «Latvijas pasts» iekasēs 32 %, par katru nākamā simtu — 2 %.

Tādu informāciju republikas preseī sniedzis valsts uzņēmuma «Latvijas pasts» ģenerāldirektors Aivars Dronskis.

Ko tu bagātām padarīsi?

Nesen, braucot uz Rudzātiem, pabrinājos par riteņtraktoru K-700, kurš, visu aizmirsts, sērīgi stāv ceļa priekšā — Rudzāti malā pie paju sabiedrības «Ausma» robežas. Kam tas pieder? Izrādījās: stāvo jau kopš pagājušā rudens...

Šis gadījums vedina uz skumjām pārdomām. Latgales zemnieks varētu panākt daudz vairāk, ja viņam, bez, tā sakot, proletāriskā atvēziena būtu vēl arī kapitālistā izturība. Ja reiz izteicis pirmo zilbi, sacītu arī visu vārdu. Ja nodibināj savu saimniecību, tad par to tac arī cīnies! Ar drosmi, bet apdomīgi, ar vērienu, bet taupīgi. Nez vai rudzātiem tas traktors bija nācis par velti...

Pēdējā laikā gadījies pabūt zemnieku saietos pagastos. Katrā no tiem ir spējīgi, sevi jau apliecinājuši jaunsaimnieki (protams, arī Rudzātos) — tie turēšies. Viņi iestājas par zemnieku kopdarbības sabiedrību organizāšanu, gatavi tajās iestāties ar savu daļu, ko arī dara. Bet ir arī tādi, kuri gan pašlaik vairāk runā, bet maz padara. Un iznāk, ka tās pašas tehnikas savākuši pa pilnam, bet strādāt isti nav ar ko.

Ja mēs būtu tik bagāti materiāli, cik ar valodām un runāšanas dotībām, tad varētu mierīgi dzīvot kā paju sabiedrībās, tā zemnieku saimniecībās. Bet tagad bieži vien ir tā: sapulcējas ļaudis no malu malām, parunā, pastrīdas un tā neko arī nesarunā, aiziet tikpat gudri, cik nākuši.

Piemēram, nesen notikušajā paju sabiedrības «Galēni» ražošanas iecirkņa sapulcē: četras stundas nosēdēja nekurinātā zālē un tik vien noskaidrojusi. Ja neko nav noskaidrojusi. Bija uzaicināti un ieradās arī kuplā skaitā rajona lauksaimniecības pārvaldes galvenie speciālisti un vadītāji — viņus laikam pat nepamanīja, jo ar jautājumiem nebija apgrūtinājuši. No pieredzes zinu, ka neskaidrību cik uziet, un ja jau reiz tāda pārvalde pastāv, tad kaut kāds labums no tās būtu jāgūst. Citur viņi šo laiku būtu pavadījuši lietderīgāk.

A.Rancāns

Pastāv pilnveidodamās

Mozās, klusās oāzītes vētraiņo politisko un ekonomisko cīņu jūklī. Vienlaicīgi starta laukums pārģalviņu jaunības nodomu īstenojumam un vienlaicīgi miera oāstā, no kuras lūk labi atgriezies tuvākā un pavisam tālā pagātnē. Lauku bibliotēkas. Pienāk ziņas, ka vienā otrā vietā republikā lauku bibliotēkām klājas gaužām grūti.

Ināra BATARĀGA, centrālās rajona bibliotēkas direktore domā, ka latgaļieši laikam vienmēr ar lielāku cieņu izturējušies pret garīgām vērtībām un ka...

— republikā bibliotēkas lielāko tiesu atdotas pašvaldībām, bet tām nav līdzekļu. Mūsu rajonā joprojām tās pastāv centralizēti pie rajona bibliotēkas, pašvaldības gādā par telpām un komunālajiem pakalpojumiem. Pagājušajā gadā darbojās 38 lauku bibliotēkas. Sākot kopš astoņdesmitajiem gadiem pavisam ir slēgtas kādas 10 bibliotēkas, bet tas ir bijis dažādu citu iemeslu dēļ, piemēram, ja tās atradušās mazapdzīvotās vietās. Pērn slēgta bibliotēka tikai Preiļu pagasta Anspokos. Šajā pagastā ir otra — Ličos, bez tam arī diezgan tuvu ir Preiļi. Vēl esam paredzējuši, ka Liču bibliotēkai reizi nedēļā izbrauks un strādās Anspokos. Līvānos radās jautājums par bērnu bibliotēkas reorganizāciju, pilsētas saimnieki ierosināja to sadalīt starp abām skolu bibliotēkām. Tonēr pavisam mierīgā veidā ar valdi šo lietu izlēmā. Bērnu bibliotēka vienīgi pārcēlās uz kultūras namu, jo iepriekšējā vietā nācās ļoti dārgi maksāt par īri.

Rajonā strādā 64 bibliotekāri, no tiem laukos — 40. Vairākās vietās noteikta puse algas likmes. Tas ir atkarīgs no apmeklētāju skaita, no apkalpojamās zonas, bet jaunajām māmiņām esam nākuši pretī, un arī viņas var līdzekļus bērnu audzināšanai strādāt puslodzi. Galvenokārt lauku bibliotekāriem ir 15. kategorija, ir arī zemākas, un tās noteicām ļoti diferencēti, ņemot vērā stāžu, darba apjomu un citus rādītājus. Bibliotēku darbinieki tāpat kā citi budžeta organizācijās strādājošie saņem arī tā saukto maizes pabalstu un kompensāciju par apkuri. Mēs, protams, varētu vēlēties daudz ko labāk un vairāk, bet nav arī iemesla, lai gaustos. Kultūras ministrijā trauksme ir liela, jo ir vietas republikā, kur bibliotēkas likvidē, kur to darbiniekiem noteic viszemākās kategorijas. Ne velti nesen notiku-

šais Latvijas pašvaldību savienības kongress pieņēma īpašu rezolūciju par tautas bibliotēkām, kurā teikts: «LPS 2. kongress uzskata, ka vietējo pašvaldību uzdevums ir saglabāt bibliotēku grāmatu fondu, atjaunot to un darīt pieejamu iedzīvotājiem. LPS 2. kongress aicina republikas pašvaldības darīt visu, lai tautas bibliotēku skaits saglabātos un paplašinātos, palielinātos grāmatu fonda apjoms un būtu pieejams visplašākajam iedzīvotāju lokam.» Daudzviet, slēdzot bibliotēkas, to fondi, pie tam ļoti vērtīgas grāmatas, par nelielu samaksu nonāca atsevišķās rokās.

— Kas notika ar to literatūru, ko piecdesmit pēdējos gadus rakstīja mūsu rakstnieki, dzejnieki, ar tām grāmatām, kas bibliotēkās bija vairumā un kas atradās nodaļā «latviešu padomju literatūra», «krievu padomju literatūra»? Kur palika greznajos vākos iesietie kompartijas darboņu «gara radījumi» neskaitāmos sējumos?

— Mūsu krātuvēs ir novietotas glabāšanai visāda veida grāmatas. Arī Ļeņina raksti. Ikvienam, kas studē vēsturi, vai kas gluži vienkārši interesējas par iepriekšējiem notikumiem, ir vajadzīgas arī šādas grāmatas. Un pēc gadu desmitiem no vēsturiskā viedokļa vēl lielāka interese būs par šiem mūsu aizvadītās dzīves lieciniekiem.

Mēs neatkārtojam un netaisāmies sākt barbariskas grāmatu iznīcināšanas. Arī tā sauktie «ražošanas romāni» stāv mūsu plauktos. Reiz klausījāties bibliotekārus no Norčepingas. «Mums plauktos ir gan slikta, gan laba literatūra,» viņi teica. «Tas ir kā ar bērnu, kuram dod lasīt visu laiku tikai «pareizas» grāmatas. Tā viņa lasīšanas gaumi vēl vairāk var samāitāt. Jāļauj lasīt visu un pašam iemācīties atšķirt labu no sliktā.»

Nesim kaut vai to pašu Šolohova «Plēsumu». Vai mēs tagad to varam izmest kā kolhozu dibināšanas slavinājumu? Jautājums ir, kā to lasa un ko ierauga starp rindām, zemtekstā. Nākošā paauzde, ja tai nebūs šādas un līdzīgu grāmatu, vispār nezinās, kā tas kolhozs un ar kādām šausmām radās. Tā var teikt arī par daudzām tā sauktajām latviešu padomju grāmatām. Bet runājot par tiem darbiem, kuri sastāv vai vienīgi no saukļiem un lozungiem, redzu, ka tos neviens arī nepem lasīšanai.

Gaidām jaunu klasifikācijas sistēmu. Krievu literatūru klasificē-

sim atbilstoši tam, kā viņi to izlems darīt. Jāsaka gan, ka no Krievijas saņemam maz grāmatu, republikai nav ligumu ar tās izdevniecībām.

Pavisam pērn saņēmām 23 385 grāmatas. Rajona bibliotēka no tām paturēja 4118 grāmatas, Aglonā nonāca 1323, Riebiņos — 1267, Līvānu pilsētas bibliotēkā — 2444 grāmatas. Katra lauku bibliotēka caurmērā saņēma pa 400 eksemplāru. Grūti ir sadalīt sūtījumus, vairāk cenšamies dot tur, kur ir skola, vietējā inteliģence, bērni. Un kopumā tomēr saņemam ļoti maz, jo grāmatas ir stipri dārgas.

— Vai bibliotēkas par kādiem pakalpojumiem iekasē arī naudu?

— Tautas bibliotēka pēc LR AP nolikuma ir bezmaksas visiem iedzīvotājiem, izņemot atsevišķus pakalpojumus. Liekam maksāt soda naudas, rubli par katru nokavētu dienu, parādniekiem, jo nedrīkst stipri pieprasīt grāmatas ilgi paturēt viens lasītājs. Ņemam naudu par tā saukto nakts abonementu. Tos izdevumus, kas ir ļoti reti un dārgi un ko nedrīkst izsniegt, dodam uz vienu nakti par samaksu. Visvairāk — «Verenu» un «Burdū». Ir grāmatas, ko esam pirkuši dārgi par savu naudu. Par to izsniegšanu lasīšanai arī ņemam maksu. Visa šī nauda aiziet jaunu grāmatu iegādei. No iebrucējiem, kam nav Preiļu pieraksta, ņemam lielu drošības naudu. Nesen no kāda svešinieka, kurš gribeja izņemt lasīšanai sevišķi vērtīgu grāmatu, drošības naudai pieprasīju tūkstoš rubļu. «Es neesmu mulķis,» viņš teica. «Es arī ne,» atbildēju. Ļoti labi saprazdama tādas izcilas un pēkšņas intereses par bibliogrāfisku retumu cēloni un iespējamās sekas. Daudzas grāmatas aizgāja uz neatgriešanos agrākos gados, kad drošības nauda bija maza.

Bibliotēka pastāv. Pastāv pilnveidodamās. Savu bibliotēku jau tuvākajā nākotnē mēs gribam redzēt kā bagātās informācijas centru, kur var dabūt visas ziņas par visu ko. Ārzemju bibliotēkās esot pat ārstu pieņemšanas laiki, citi dažādi saraksti un visa pārējā informācija, kur, kas, ko ražo, pārdod, iegūst utt. Mēs arī mēģināsim radīt kaut ko līdzīgu. Priekšā ir liels informācijas savākšanas un sagatavošanas darbs.

Inārai Batarāgai, rajona centrālās bibliotēkas direktorei, jautājumus uzdeva Līvija Rancāne

Par mednieku iestājeksāmeniem

Teorētiskais eksāmens mednieku apliecības iegūšanai notiks 1993. gada 16. martā Līvānu virsmežniecībā. Līdz šim datumam katram pretendētājam jāiesniedz iesniegums, adresēts valsts eksaminācijas komisijas priekšsēdētājam, viena fotokarūte (3 x 4 cm) un jānomaksā 0,3 minimālās algas (450 LVR). To visu var izdarīt Līvānu virsmežniecībā. Eksāmena nenokārtošanas gadījumā iemaksu atpakaļ neatdod.

Uz eksāmenu līdzī jābūt medicīniskajai izziņai par to, ka pretendenta veselības stāvoklis atbilst prasībām, kādas ir izvirzītas autovadītājam amatierim. Šis izziņas ir tikai jāuzrāda, tāpēc, ja pretendētājam jau ir šāda izziņa un tās derīguma termiņš nav beidzies, no jauna iziet ārstu komisiju nav nepieciešams. Bez šiem dokumentiem pie eksāmena kārtošana neviens neūks pielasts.

Par šausmas eksāmena laiku vienoties papildus — tieši teorētiskā eksāmena dienā.

Dienzēl rajonā ir vairāki mednieki, kuri savlaicīgi (līdz 1993. g. 1. janvārim) nav nomainījuši vecās mednieku apliecības. Arī šiem cilvēkiem būs no jauna jākārt eksāmens vai arī jābeidz savas mednieku gaitas.

Piedalīties medībās ar vecajām mednieku apliecībām vairs nedrīkst. Ja šādi gadījumi tiks konstatēti, tad attiecīgu sodu saņems gan vainīgais, gan arī medību vadītājs.

M. Bondars,
valsts eksaminācijas komisijas priekšsēdētājs

Laiks posties tehnikas apskatei

◆ Laikrakstam «Novadnieks» stāsta valsts tehniskās uzraudzības inspekcijas priekšnieks Staņislavs Reinis.

— Valsts tehniskās uzraudzības inspekcijas darbiniekiem sevišķi aizņemta bija aizvadītā nedēļa, kad, zinot par maksas palielināšanos par pakalpojumiem, daudzi vēlējas ar traktortehnikas vadīšanas tiesību apmaiņu un tehnikas reģistrāciju saistītās formalitātes nokārtot izdevīgāk. Visi, kuri apmaina tiesības, iedalāmi divās grupās — tie, kuri traktoru tehnisko uzbūvi un vadību mācījušies kursos vai skolās, un kuri eksāmenus kārtājuši kā eksterni.

Speciālas tiesības saņem buldozeru un ekskavatoru vadītāji. Jaunajos, Latvijas Republikas dokumentos traktortehnikas vadītāji, tāpat kā šoferi, saņem atzīmes par A, B un C kategorijām, tiem, kuri vadīs kombainus, ir D kategorija. Kamēr rit apmaiņa, derīgas arī vecās tiesības. Tiem, kuri strādā paju sabiedrībās vai kur citur, jāiesniedz izziņas no darba vietām.

Inspektori pieņem arī eksāmenus traktortehnikas zināšanā un vadīšanas prasmē, ceļu satiksmes noteikumos. Tas ir visai izdevīgi zemniekiem, kuri agrāk nav strādājuši ar traktoriem, bet tādus iegādājušies savām saimniecībām. Iegūt tiesības, pēc eksāmenu nokārtošanas, varēs arī tehnikas apskates laikā saskaņā ar grafiku, ko inspekcija jau sastāda, saskaņos un apstiprinās rajona Tautas deputātu padomē. Apskates paredzētas martā, bet jau tagad jāšak gatavoties, jo prasības ir stingras.

Apskates ilgs līdz jūnija beigām, pēc tam vairs nedrīkstēs ekspluatēt tehniku, kurai nebūs atzīmes, ka tā ir darba kārtībā. Maksa par apskati ir 100 LVR, par jaunā LR parauga apliecību jāmaksā 200 LVR, tāpat arī par eksāmenu, plus vēl apgrozījuma nodoklis.

Bet līdz tam vadītājiem jāiziet medicīniskā apskate — tā atkārtojama ik pēc pieciem gadiem, jānofotografējas.

Tehnikas apskatē sevišķa vērība tiks veltīta apgaismojuma sistēmai, stūres iekārtai un bremzēm, lai netecētu eļļa, lai pats traktors būtu notīrīts, kur vajag — piekrāsots. Agrāk paju sabiedrībās šādas apskates izvērtā arī par pašu vadītāju stājas skatēm, vai arī tagad tās nevarētu būt par svētkiem pirms pavasara lauku darbiem?

Laika dots diezgan, lai visa traktortehnika tiktu apskatīta, nepieciešamības gadījumos arī atkārtoti, ja no pirmā piegājiena tas neizdosies. Darba ir daudz — individuālajās saimniecībās rajonā ir 1300 traktortehnikas vienības, kas ir mūsu uzskaitē, bet paju sabiedrībās — ap 1500.

Ja kāds nav reģistrējis vai pārreģistrējis savu traktoru, buldozeru vai kombainu, tad tas jāizdara. Noteiktajās vietās pagastos un dienās apskatīsim visus — kā juridisko, tā fizisko personu īpašumā esošos traktoros un traktoratus.

Pierakstīja A. Rancāns

Latvijas pārstāvji starptautiskajā karatē šotokan seminārā

■ Latvijas nacionālās karatē šotokan federācijas prezidents A. Komars, K. Funakoši un kluba «Aglona» vadītājs I. Komars.

No 2. līdz 7. februārim nelielā kūrortpilsētiņā Kovari, kas atrodas Polijas dienvidrietumos, notika starptautiskais karatē šotokan seminārs ar turpmāko melno jostu atestāciju.

Seminārā piedalījās vairāk nekā 300 sportistu no Polijas, Čehijas, Vācijas, Beļģijas un citām Eiropas valstīm. Par karatē lielo popularitāti pasaulē liecina daļbnieku skaits, viņu entuziasms un semināra atmosfēra. Šajā karatē forumā Latviju pārstāvēja Latvijas nacionālās karatē šotokan federācijas prezidents Andrejs Komars un šī raksta autors, Latgalē pazīstamā karatē kluba «Aglona» vadītājs. Semināru vadīja viens no pasaules vadošajiem instruktoriem — japāņu izcelsmes amerikānis, ASV izlases komandas galvenais treneris, karatē šotokan 8 dans Kennets Funakoši. Jāpiebilst, ka Kennets Funakoši ir karatē dibinātāja Gitina Funakoši trešais pēcnācējs.

Nodarbojot ar karatē vairāk nekā 10 gadi, bet tādu meistarību vēl nebiju redzējis. Treniņi notika divas reizes dienā pa divām stundām lielā meistara stingrā uzrau-

dzībā. Mēs redzējām, cik fiziski pilnīgs un garīgi bagāts var būt cilvēks savos 55 gados, ja viņš nodarbojas ar karatē. Dažādu vingrinājumu izpildes spēks un ātrums vienkārši pārsteidza, īpaši tajās reizēs, kad K. Funakoši dažās sekundēs spēja pieveikt 8-10 melno jostu ieguvējus.

Pēc grūtājiem piecu dienu treniņiem pienāca eksāmena diena. Pārbaudījums ilga 7 stundas. Latvijas pārstāvji kārtēja eksāmenu pirmie un saņēma meistara Funakoši augsto vērtējumu. Pietiek minēt tādu faktu, ka mēs bijām vienīgie no 40 eksāmenu kārtotojiem, kam bija paziņots par melnās jostas 1. dana piešķiršanu.

Pārējiem tika pateikts, ka eksāmena rezultātus viņi uzzinās pēc 2-3 nedēļām. Acīmredzot, tāds laiks vajadzīgs austrumu meistaram Kennetam Funakoši, lai pieņemtu bezemocionālu un objektīvu lēmumu.

Kaut gan apmācība pie tāda liela meistara maksāja ļoti dārgi, izlietoto līdzekļu nav žēl, jo klubs «Aglona» kļūs no tā tikai stiprāks un populārāks.

I. Komars

LZS gatavojas Saeimas vēlēšanām

Latvijas Zemnieku savienības šī gada februāra Centrālās padomes sēdē, kurā bija arī diezgan vētraiņas debātes par iekšējās kārtības noteikumiem, skarti svarīgi jautājumi: L. Gurecka ziņoja par grozījumiem nolikumā par kandidātu izvirzīšanu 5. Saeimas vēlēšanām un sarakstu sastādīšanu, deputātu kandidātu deklarāciju un rajonu konferencēm, A. Berķis stāstīja par LZS 1993. gada kongresā apspriežamajiem jautājumiem un delegātu pārstāvības normu, paredzamajiem LZS statūtu grozījumiem un citiem dokumentiem, J. Kinna iepazīstināja ar izmaiņām LR likumā «Par lauksaimniecības uzņēmumu un zvejnieku kolhozu privatizāciju».

Nolemts, ka kongresā piedalīsies 1 delegāts no 10 LZS biedriem un viens delegāts no katras Centrālajā valdē apstiprinātās nodaļas, kā arī viens no katriem trim vecbiedriem, Centrālās valdes un Centrālās revīzijas komisijas locekļi.

LZS rajona organizācijas konferencē bez delegātu izvirzīšanas būs jāapspriež Centrālajā padomē izskatītās priekšvēlēšanu un 5. Saeimas darbības platformas tēzes,

deputātu kandidātu izvirzīšana, statūtu grozījumu projekts, kā arī ieteikumi jaunajam Centrālās padomes un Centrālās revīzijas komisijas sastāvam. Piemēram, partijas vēlēšanu sarakstam būs nosaukums «Latvijas Zemnieku savienība», par kandidātiem var izvirzīt katru Latvijas pilsoni, ja LZS iestāties līdz 1993. gada kongresam un parakstījis CP apstiprināto deputāta kandidāta deklarāciju. Savu kandidātu izvirza arī Latvijas Zemnieku federācija, tātad rajonu organizācijas konference būs kopā ar federāciju un citām zemnieku organizācijām. Visus tehniskos darbus veiks partijas Vēlēšanu centrs.

1993. gada kongresam piedāvātās LZS 5. Saeimas vēlēšanu platformas projekts ir ļoti apjomīgs, tajā ietvertas sadaļas gan par pilsonību, tautsaimniecību, lauksaimniecību, mežiem, rūpniecību un enerģētiku, zvejniecību, gan arī par pašvaldībām, politiski represētajiem, baznīcu, ekoloģiju, valsts aizsardzību, ārpolitiku, korupciju, transportu un sakariem.

A. Rancāns,
LZS koordinācijas centra vadītājs

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Piektdiena, 19. februāris

LATVIJAS TV I
18.00 Ziņas. 18.10 Ugunssardzē. 18.30 Ēterā - Vidzemes TV. 19.00 Arēna. 19.30 Koncerts. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.20 Spēlmaņu cilts. 21.50 L.Minkuss. Dons Kihots. Balets. 23.40 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II
17.30 Baltijas valstu čempionāts peldēšanā. 18.30 Dejo Dzintariņš. 18.55 Biznesa pasaulē. 19.45 Koncerts. 20.00 Cilvēks zvēru pasaulē. 20.30 Panorāma. 21.00 Kādas dvēseles stāsts. 21.15 Kristīgā programma. 21.45 Ziņas. 22.00 Latgales ziņas. 22.30 Deutsche Welle.

OSTANKINAS TV
5.30 Rīts. 7.45 Firma garantē. 8.00 Ziņas. 8.20 Mult. filmas. 8.50 Neticamais gadījums. Mākslas filma. 10.00 Ceļotāju klubs. 10.50 Preses ekspresis. 11.00 Ziņas. 11.20 Ameriķa un M.Taratuta. 11.50 K.Čapeks. Makropula līdzeklis. Filmizrāde. 14.00 Ziņas. 14.20 Uzņēmējs. 14.25 Bridžs. 14.50 Biznesa mācība. 15.50 Bloknots. 15.10 Mult. filma. 15.20 Sacensības autosportā. 15.40 Pasaules meistarsacīkstes slēpošanā. 16.50 Lieta. 17.00 Ziņas. 17.25 Operas zvaigznes. 17.45 Cilvēks un likums. 18.15 Ameriķa un M.Taratuta. 18.45 Brīnumu lauks. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Ne-

dējas cilvēks. 20.55 Biezādainais. Mākslas filma no cikla Ķīnietis. 22.30 Skatiens un citas programmas piedāvā... 1.15 Preses ekspresis.

KRIEVIJAS TV
17.00 Neievainojamais. Mākslas filma. 2. sērija. 17.55 Starpbrīdis. 18.15 Reportāžas no Mazās Eiropas. 18.45 Svētki katru dienu. 19.00 Vēstis. 19.25 Labdarības koncerts. 21.05 Dok. filma. 21.45 Mult. filma pieaugušajiem. 22.00 Vēstis. 22.25 Sporta karuselis. 22.30 Mūs pasaulē. 22.45 Krievijas Federācijas AP sesijā. 23.15 Vakara salons.

Sestdiena, 20. februāris

LATVIJAS TV I
9.00 Rīta stunda. 10.00 Kārumnieks. 10.15 Melnās vārnas reportāža. Leļļu teātra izrāde. 11.10 Skaistumam un veselībai. 11.40 TV spēle Kurjers. 12.20 Mūsmājās. 12.50 Koncerts. 13.30 Heidebergas nakts. 5. un 6. daļa. 14.30 Bordertauna. 35. un 36. sērija. 15.15 Ledus karaļi dāņu karalistē. 16.00 XXI Vispārējais latviešu dziesmu svētkus sagaidot. 16.30 Abpus šimbrīžam. 17.00 Uzmini nu! 18.00 Ziņas. 18.05 Opera un balets pie mums un pasaulē. 18.45 Dok. filma. 19.15 Umurkumurs. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.10 Labvakar! Pirmā prognoze.

LATVIJAS TV II
12.00 LaLoto. 8. izloze. 12.02 New life. Atmoda. 15.00 Angļu valoda. 15.

nod. 15.25 Vācu valoda. 19. nod. 15.45 Dok. filma. 16.00 BBC World Service. 16.30 Atvasara. 17.00 Dzīvīte, dzīvīte... 18.30 Kristīgā pasaule. 18.45 Vizīte. 19.15 Mult. filma. 19.30 Ziņas. 19.45 Lielbritānijas ikdiena. 20.15 Koncerts. 20.30 Panorāma. 21.00 Džesija Nommena - Karenna. Parīzes radio. 22.00 Deutsche Welle.

OSTANKINAS TV
6.45 Preses ekspresis. 6.55 Lietišķa cilvēka sestdienas rīts. 7.40 Sports un izredzes. 8.10 Maratons-15 - mazuļiem. 8.35 Palīdzīti pats sev. 9.05 Autogrāfs - sestdienā. 9.35 Cilvēka institūts. 10.05 Mūzikas kiosks. 10.35 Aviokosmiskais salons. 10.50 Anatolija Tarasova hokejs. Dok. filma. 2. sērija. 11.45 Kalpojot mūžam... 12.15 Pasaule citā dimensijā. Mākslas filma. 1. sērija. 14.00 Ziņas. 14.25 Noveles par demokrātiju. Dok. filma. 2. sērija. 14.50 Mult. filma. 15.15 Vēsturiska programma. 16.00 Ultra-si. 17.00 Sarkanais kvadrāts. 17.40 Viktorija. Karavīru dziesmu festivāls. 18.50 Mākslas filma no cikla Taisnīgās tiesas iela. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Karaliskais solis. ASV mākslas filma. 21.40 Kas? Kur? Kad? 22.45 Kinoafiša. 23.00 Ziņas. 23.20 Nakts kanāls Sappi.

KRIEVIJAS TV
17.15 Balets. balets... 17.55 Parla-menta vēstnesis. 18.10 Ar bērna muti. 18.45 Svētki katru dienu. 19.00 Vēs-

is. 19.25 Lielpilsētas ugunsis. ASV mākslas filma. 21.00 Kontrasti. 21.40 Reportieris. 22.00 Vēstis. 22.25 Sporta karuselis. 22.30 Asorti. 23.00 Programma A. 23.30 Ad libitum. 0.00 Karā - kā jau karā. Mākslas filma.

Svētdiena, 21. februāris

LATVIJAS TV I
9.00 Koncerts. 9.40 Dvēselīti, atgriezies! 9.55 Brīnumzeme. 10.35 1:1. Skabarga intervē Jāni Šipkēvicu. 11.00 UNICEF Starptautiskais bērnu mūzikas festivāls. 12.30 Kur dzeguze lūdzot vij. Valsts Valmieras drāmas teātra izrāde. 15.25 Koncerts. 15.50 Svešais. Mākslas filma. 16.50 Daži skati J.Keipiša dzīvē un daiļradē. 17.35 Ex libris pielikums. 17.50 Multikoncerts. 18.00 Ziņas. 18.05 Saikšanās mūzikā. 18.45 Mākslas pasaulē. 19.15 Skabarga. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.15 Mūsu/kinonedēja. 20.30 Panorāma. 21.20 TV klubīņš Pie Vecā ratīņa. 23.20 Rallijs Sarma-93.

LATVIJAS TV II
11.00 Baltijas valstu čempionāts peldēšanā. 12.00 Basketbols. VBS - Gulbene. 13.00 Baptistu svētdienas dievkalpojums. 14.00 Starptautiskais sporta deju konkurss. 15.00 Grāfiene de Monsoro. Mākslas filma. 7. sērija. 16.00 BBC World Service. 16.30 Zemnieku stunda. 18.00 Latgales kultūras programma. 19.00 Reģionālās TV piedāvā... 19.30 Ziņas. 19.45 5 minūtes par savu naudu. 19.50 TV

spēle Kurjers. 20.30 Panorāma. 21.10 Dievs un pasaule. 21.40 Kantrimūzika. 22.05 CNN.

OSTANKINAS TV

6.45 Sportloto izloze. 7.00 Gara spēks. 8.00 Centrs. 8.30 Rīta agrumā. 9.00 Kamēr visi mājās. 9.30 Maratons-15. 10.20 Zem «Pi» zīmes. 11.05 Melnā Skaistulīša piedzīvojumi. 11.30 Pasaules meistarsacīkstes slēpošanā. 12.30 Situācija. 13.00 Pifs un Herkuluss. Mult. filma. 13.10 Kusto komandas zemūdens odiseja. Dok. filma. 14.00 Ziņas. 14.20 Dialogs tiešajā pārraidē. 15.00 Ceļotāju klubs. 15.50 Amatniecība. 15.55 Kaspers un viņa draugi. Istie spoku mednieki. Mult. filmas. 16.50 Starptautiskā programma Panorāma. 17.30 TV locis. 17.45 Ziņas. 18.00 Lieliskais septiņnieks. 19.05 Ēnu rotāja. TV izrāde. 21.00 Nedēļas notikumu apkopums. 21.45 Sportiska nedēļas nogale. 22.00 Z.Soktilava. 23.00 Ziņas. 23.25 Rīta zvaigzne nakts pārraidē.

KRIEVIJAS TV

16.50 V.Disneja pasaku valstībā. 17.45 Svētki katru dienu. 17.55 Sieviete un roks. Muzikāla filma. 19.00 Vēstis. 19.25 Pamāte. Mākslas filma. 20.45 Par kino. 21.00 Sniegs — mans liktenis. Noriņska. Gadi. Cilvēki. 10. sērija. 22.00 Vēstis. 22.25 Sporta karuselis. 22.30 S.Namina centrs piedāvā... 23.05 Likteņu krustceļi. 23.55 Pasaules meistarsacīkstes slēpošanā.

Sieva dārgāka par «Volgu»

Par kalimu — līgavas izpirkšanas maksu — Vidūzijā runā negribīgi. Vēl nesen Turkmēnijā to uzskatīja par vienu no ļaunākajām feodālās pagātnes paliekām, sociālistiskā sabiedrība aktīvi cīnījās pret to. Tomēr kalims pastāvēja un vēl ilgi zēls un plauks. Vai tiešām šī paraža ir tik ļoti slikta?

Uzskata, ka kalims Vidūzijā ienāca kopā ar islamu. Tomēr šīs paražas saknes meklējamas vēl pirms islama ieviešanas: par nākamio sievu, neviens precīzi nepateiks, dažādos rajonos maksa atšķiras: no vairākiem tūkstošiem līdz vairākiem miljoniem rubļu.

Šodien daudzos turkmēņu ciemos kalimu salīdzina ar «Volgas» maksu: nākamajai sievai jābūt kaut nedaudz, tomēr dārgākai. Ir zināms gadījums, kad Mari apgabalā par līgavu samaksāja vieglās «Toyotas» cenu: toreiz trīs ar pusi miljonus rubļu. Meitenei, protams, jāatbilst tik augstai cenai: tai jābūt jaunai, skaistai, klusai, jāprot rokdarbi un mājas darbi, nākotnē jāklūst par daudz bērnu māti. Meitenes gatavo ģimenes dzīvei gan drīz no dzimšanas.

Parastī līgavu izvēlas un precina vecāki vai tuvākie radnieki. Viņi arī norunā par kalimu. Gadās, ka jaunos apprecina pretēji viņu grībai, ka meitene, nevēlēdamās precēties ar nemīlamo, padara sev galu.

Ne visiem vecākiem izdodas sakrāt naudu kalimam. Tad var samaksāt daļu. Tikai šajā gadījumā līgavai pēc kāzām jāatgriežas vecāku mājās. Samaksāsi atlikušo daļu — ņem sievu! Senos laikos līgava pavadīja tēva mājās divus, trīs, bet reizēm arī četrus, piecus gadus.

Sakarā ar to, ka cenas ļoti ātri aug, tātad palielinās arī labas līgavas cena, arvien populārākas kļūst laulības starp attāliem radniekiem: ar saviem taču vieglāk sarunāt, tiem daudz ko var piedot...

Bet atrast labu līgavu nav vienkārša lieta. Meitenes, kas aizbrauca uz pilsētu, netiek ņemtas vērā: uzskata, ka dzīve tālu no vecāku mājām tās samaitā. Un vispār — līgavai nepiestāv būt pārāk izglītotai. Nav retums, kad meiteni jau no 15 gadiem nelaiž uz skolu, viņai jāsež mājās.

Lielākā daļa vīriešu, samaksājuši kalimu, ir svēti pārliecināti, ka no šī brīža līdz mūža beigām neierobežoti valdīs pār sievu. Arēji tas tā arī izskatās: pēc kāzām sieviete, pildot klusēšanas solījumu, bez ierunām klausā vīru, visādi viņam izdabā. Bet šī paklausība ir maldīga. Ar laiku viss ieņem savas vietas: sieviete, ģimenes pavarda glabātāja, pakāpeniski iegūst arvien lielāku varu pār vīru, un gadās, ka vīrs, pat nenojaušot to, pilnīgi pakļaujas sievas ietekmei.

(«Argumenti un fakti»)

21. februārī plkst. 15.00 Preiļu rajona KN notiks bērnu folkloras ansambļa un 22. februārī plkst. 18.00 Līvānu 1. vidusskolā estrādes ansambļa koncerts. Pēc koncertiem tikšanās ar LR AP deputātu Odiseju Kostandu. Tiek aicināti visi, kam nav vienaldzīga Latvija un tās liktenis. LNNK VALDE

Pārdod
jaunus krāsus televizorus «Berjozka» (PAL-SEKAM, DC, 61 cm) par 28 000 LVR. Tālrunis 24292, 21151;

«Voshod-3M», nobraukti 2000 km. Tālrunis 22895;

vācu aitu sugas suņa kucēnus. Telefons 12274;

Maina
labiekārtotu 3 istabu dzīvokli un 2 istabu dzīvokli ar daļējam ērtībām pret dzīvojamo māju. Visi Preiļos. Tel. 22993;

vienistabas dzīvokli ar ērtībām Preiļos siera rūpnīcas rajonā pret dzīvokli ar ērtībām Rēzeknes ielas rajonā. Tālrunis 23730. Zvanīt brīvdienās vai darbdienu no 16 līdz 20.

Izīrē
vienistabas dzīvokli Preiļos. Zvanīt 21678 pēc 19.

Dažādi
Preiļos atrastas atslēgas. Var saņemt redakcijā.
Janvāra vidū pazudusi vilku sugas kuce, atsaucas uz vārdu Bonza. Ja kādam ir informācija par suņa atrašanās vietu, pret atlīdzību lūdz zvanīt pa telefonu 23452, 21712.

Preiļu RPBS sagādes un ražošanas apvienība IEPĒRK
ķiplokus, burkānus, dzērvenes.
Izziņas pa tālr. 22230.

Paju sabiedrības «Dubna» biedru atkārtota sapulce notiks 26. februārī Rožupes skolā plkst. 10.00 ar sekojošu dienas kārtību:
1. Valdes pārskats par iepriekšējā gada rezultātiem un saimniecības tālākā darbība.

20. februārī plkst. 12 Aglonā notiks rajona čempionāts slēpošanā skolēniem un pieaugušajiem.

Sirsniņš paldies radiem, draugiem, kaimiņiem un darbavietas par palīdzību un mierinošu vārdu skumju brīdī. Izvadot mūsu māmiņu Lidiju VIŠKĒRI pēdējā gaitā. Bērni

Neviens nevar būdu uzreiz aizgānīt, Ir jāļauj sirdij lēnām un pamazām dzīt. Izsakām līdzjūtību Jānim Lozdam sakarā ar MĀTES nāvi. Skolu direktori

Tu esi katram viena, tomēr tikai viena, Pie kuras kā pie saules bērni turas klāt. Un tāpēc ir tik grūti, zaļām skujām birstot, Uz mūžu smagai zemei tevi atdot, māt! V.Zariņš
Kad smilšu kalnā vedis MĀTES pēdējais ceļš, izsakām dziļu līdzjūtību Jānim Lozdam. Jaunsilavu pamatskolas kolektīvs

Tādu mūžu, tik skaistu un grūtu, Lai es varētu nodzīvot, māt! I.Auziņš
Izsakām līdzjūtību valsts inspektoram Jānim Lozdam, MĀTI pavadot mūžībā. Gailišu pamatskolas kolektīvs

Разделяем горечь утраты с Янисом Лозда. Коллектив Ливанской средней школы №2

Mātes sirds ir aprimusi, Čaklās rokas mierā dus. Dalām bēdu smagumu ar Jāni Lozdu, MĀTI smiltajā izvadot. Līvānu 1. vidusskolas kolektīvs

Prom aizejošo neatsaukt, mēs zinām, Un sevī satumstam, kad diena riet, Mēs bieži saulei māti pielīdzinām Un vienmēr ticam — viņa neaiziet... J.Osmanis
Kad sveces izraud savu bēdu, Kad pēdējās smilšu saujas krīt pār kapu, šajā skumju brīdī esam kopā ar Jāni Lozdu, MĀTI pēdējā gaitā izvadot. Preiļu rajona TDP valde

Vistuvākā, vismīļākā, viscēlākā, Nekad vairs nevarēšu milā kvēlā Tev pieglausties un piedošanu lūgt. C.Dinere
Jūtam līdzī piederīgajiem, sērojot par māmiņas Teklas Pētera m. LOZDAS aiziešanu viņsaulē. P.s. «Dzintars» kolektīvs

Uguntīņa nodzīsusī, Māmulīņa nomirusī. Uguntīņu gan uzpūtu, Māmulīņu neuzcēlu. T.dz.
Skumju brīdī esam kopā ar Annas BRIEDES piederīgajiem. P.s. «Dzintars» kolektīvs

Aplusušu mūžu dārzā Mīlestības vārdā liekam Kādu puķi dusas vietā Tiem, ko dzīvē nesatiekam. Esam kopā ar Inesi Ancāni. TĒVU guldot zemes klēpī. Preiļu SEUA kolektīvs

Пусть останется в памяти нашей Все, что в жизни ты сделать успел. Н.Изотов
Выражаем глубокое соболезнование родным и близким по поводу смерти Михаила Васильевича СЕВАСТЬЯНОВА. Коллектив отдела полиции

PAJU SABIEDRĪBAS «GALĒNI» VALDE
paziņo, ka kopsapulce tiek pārcelta uz 25. februāri.

PAJU SABIEDRĪBAS «GAILIŠI I» VALDE
paziņo, ka 1993. gada 18. martā plkst. 10 notiks paju sabiedrības biedru kopsapulce. Reģistrācija notiks no plkst. 8.

1993. gada 25. februārī plkst. 10 Gailišu TN telpās notiks paju sabiedrības «Gailiši I» paju īpašnieku un zemes apsaimniekotāju sapulce.

PREIĻU RAJONA PAJU SABIEDRĪBA «RAINIS»
26. februārī plkst. 10 skolas zālē rīko kopsapulci. Reģistrēšanās no plkst. 9. Lūdzam paju īpašniekus ierasties.

NOVADNIEKS Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks» REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. REDAKCIJAS ADRESE: LV-5301, Preiļos, Aglonas ielā 1. ☎ 22059, 22305, 21759, 22154, 21996, 21985. PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169. Reģistrācijas apliecība № 1018. Iespiests Daugavpils tipogrāfijā Daugavpīlī, Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. 1 iespiedoksnē. Metiens 5429 eksemplāri. Pas. № 244